

труднощі реалізації регіональних програм інноваційного розвитку через відсутність дієвого механізму стимулювання інноваційної активності та фінансування інновацій, незатребуваність наукових розробок, слаборозвинені інформаційні зв'язки учасників інноваційної діяльності та неузгодженість статистичних даних і критеріїв оцінювання її ефективності, тощо.

Порівняння показників інноваційного розвитку Закарпатської області серед інноваційної активності промислових підприємств областей Західного регіону в 2015 році наведено в табл. 1.

За наведеними в табл. 1 даними бачимо, що серед областей Західного регіону в 2015 році Закарпатська область займає четверте місце за кількістю інноваційно активних підприємств та друге місце за часткою реалізованої інноваційної продукції в її загальнодержавному обсязі. При цьому за впровадженням інноваційних видів продукції Закарпатська область посідає п'яте місце, а за впровадженням інноваційних технологічних процесів – останнє сьоме місце.

Проведене дослідження дає можливість зробити висновок про те, що незважаючи на незначні масштаби інноваційної діяльності, її позитивний вплив на економічний розвиток Закарпатської області є безперечним. Тому, з метою активізації інноваційного розвитку регіону, необхідним є формування сприятливого інноваційного середовища.

1. *The Global Competitiveness Report 2016-2017. [Electronic resource]. – Access mode: <https://www.weforum.org/reports/the-global-competitiveness-report-2016-2017-1>*

2. *Кастельс М. Информационная эпоха: экономика, общество и культура / М. Кастельс; пер. с англ. под ред. О.И. Шкаратана. – М.: Изд. ГУ ВШЭ, 2000. – 608 с.*

3. *Веб-сайт Головного управління статистики у Закарпатській області [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.uz.ukrstat.gov.ua*

4. *Веб-сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua*

Холостенко А.М.

студентка

Процак К.В.

к.е.н., доцент

Національний університет «Львівська політехніка»

СТРАТЕГІЧНІ ОРІЄНТИРИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ

Ефективність економіки будь-якої країни визначається динамічним розвитком національної інноваційної системи. У свою чергу динамічний розвиток національної інноваційної системи неможливий без розроблення стратегії та програм її реалізації. Основні стратегічні цілі та пріоритети України представлено в «Стратегії інноваційного розвитку України на 2010-2020 роки в умовах глобалізаційних викликів» [1], яка є складовою Стратегії розвитку України до 2020 року. Враховуючи те, що до сих пір економічні реформи не створили необхідних умов для примноження та зміцнення інтелектуального потенціалу України, освоєння нових високих технологій, побудови інноваційної інфраструктури, є загроза переходу «інноваційної моделі розвитку» на формальне гасло, відірване від реального економічного життя країни.

Проблема інтенсифікації переходу на інноваційний шлях розвитку особливо гостро постає перед вітчизняними промисловими підприємствами, які втрачають ринкові позиції і тримаються на ринку в значній своїй частині за рахунок реалізації стратегії вичерпання

можливостей, у т. ч. використання дешевої робочої сили, практичного призупинення оновлення виробничих потужностей і особливо техніки та обладнання, що використовується для проведення досліджень у галузі розроблення інноваційної продукції, косметичної (у кращому разі) модернізації продукції тощо [4].

Деіндустріалізація економіки призвела до того, що додана вартість переробної промисловості України в 2015 р. упала до 14% ВВП, тоді як 1992-го сягала 44%. Негативно впливає втрата кадрового ресурсу. Кількість працівників переробної промисловості за період з 1998-го по 2015 р. зменшилася втричі. Знизилася й продуктивність праці. Додана вартість на одного працюючого сьогодні в Україні становить 8 тис. євро, при цьому середнє значення по ЄС майже в сім раз більше — 54 тис. На високому рівні залишається енергоємність промисловості: витрата умовного палива на 1 тис. дол. доданої вартості промисловості в Україні в шість разів перевищує середньосвітову і в 11 разів — показник по ЄС [2].

Необхідно розуміти, що ключовою структурною проблемою вітчизняної економіки, яка не дозволить реалізувати відродження національної індустрії, залишається недостатній рівень фінансування розробок і розвитку інноваційного потенціалу промисловості. Вирішення цієї проблеми має бути пріоритетним при розробці стратегії. Болючими точками, що визначають нинішню ситуацію, є: мізерні вкладення промислового сектора в сферу досліджень, розробок та інновацій, слабкий процес передачі й освоєння їх результатів промисловістю, низьке залучення малих і середніх підприємств в інноваційний процес. Приміром, витрати на дослідження й розробки на душу населення в Україні — 30,4 дол., у ЄС — 713,6, у середньому в світі — 231,5 дол. Недофінансування, а також недостатність фахівців належної кваліфікації пояснюють слабкі конкурентні позиції ряду ключових галузей вітчизняної промисловості на світовому ринку.

Для прискореної індустріалізації економіки Україні необхідно ініціювати переговори з СОТ про надання тимчасової можливості використовувати "заборонені" інструменти промислової політики, у тому числі скориставшись статусом країни, що зазнала військової агресії та анексії частини своєї території.

Ще один важливий аспект — вбудовування вітчизняних підприємств у ланцюжки доданих вартостей. У структурі експорту України на проміжні товари припадає 44%, тоді як у Німеччині — 19, Польщі — 17,8%. Стратегія має передбачати поступовий перехід на вищий технологічний рівень операцій, а також створення й виведення на ринок кінцевих товарів національних виробників.

На засадах світового досвіду можна визначити такі основні підходи до формування та реалізації інноваційної політики:

1. Купівля сучасних технологій із-за кордону. Державна політика, що орієнтована на впровадження новітніх технологічних процесів, перехід до використання передових технологій. Прикладом такої політики є державна політика у Китаї, Ізраїлі, Індії, Південній Кореї, Індонезії.

2. Спільні зусилля держави й бізнесу у напрямку фінансування розвитку власного базису наукових досліджень, що базується на принципах державно-приватного співробітництва в сферах: фінансовій (передбачає створення венчурних підприємств та фондів спільного інвестування), науковій (розвиток науково-технологічного потенціалу), соціальній (підвищення рівня розвитку виробничої інфраструктури та забезпеченням необхідних умов для проведення освітніх та наукових розробок). Цей вид політики застосовувався у Великій Британії та Канаді.

3. Створення необхідних національних інституцій. Створені необхідні інститути функціонують для залучення і використання в національній економіці фінансового, людського, науково-технічного капіталу з-за кордону, і спрямування його в певні галузі виробництва, що мають високий рівень науково-технічної місткості. Цей підхід успішно показав себе у Великій Британії та Італії.

4. Застосування фіскальних і економічних програм та заходів для створення найбільш сприятливого інвестиційного клімату для проведення інноваційної діяльності. Підхід мав місце у Великій Британії та Канаді [3].

В основу стратегічних орієнтирів розвитку промисловості має бути покладена інтеграція національних господарюючих суб'єктів з метою реалізації масштабних інноваційних проектів у пріоритетних галузях. Це допоможе розвинути нові конкурентні переваги у виробничих сферах з вищою доданою вартістю. Пріоритетами є: транспортне, аерокосмічне, енергетичне машинобудування, виробництво обладнання для альтернативної енергетики, у тому числі нові матеріали й накопичувачі енергії; виробництво озброєння, військової й спеціальної техніки; інформаційно-комунікаційні технології та інженерні рішення для промисловості. Реалізація стратегії має привести до диверсифікації промисловості й створення нових виробництв, яких досі не було, що забезпечить міжгалузеві структурні зміни та перехід економіки на новий технологічний рівень. Водночас необхідне посилення існуючих конкурентоспроможних виробництв, а також інноваційний розвиток їхньої продукції та процесів, що забезпечить внутрішньогалузеві структурні зміни на користь виробництв із високою доданою вартістю.

1. Документ розроблено на виконання Постанови Верховної Ради України від 17 лютого 2009 р. № 965-VI / [Електронне джерело], Режим доступу: <http://kno.rada.gov.ua/komosviti/control/uk/doccatalog/list?currDir=48718>

2. Гільшфельд А. Створення стратегії розвитку промисловості – живий процес. /А. Гільшфельд/ «Дзеркало тижня. Україна. - №4. – 4 лютого 2017: [Електронне джерело], Режим доступу: <http://gazeta.dt.ua/promyshliennost/stvorenyya-strategiyi-rozvitku-promislovosti-zhiviy-proces-.html>

3. Дрожжин Д. Ю. Державна інноваційна політика України в умовах Євроінтеграції / Д. Ю. Дрожжин. // Зовнішня політика та національна безпека. – 2014. – С. 23.

4. Шипуліна, Ю.С. Сучасні підходи до інтенсифікації інноваційного розвитку промислових підприємств: теоретичний огляд [Текст] / Ю.С. Шипуліна // Маркетинг і менеджмент інновацій. — 2012. — № 3. — С. 128-140.

Шарко В.В.

к.е.н., доцент

Незбутня О.В.

студентка

Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ

ФАКТОРИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ІННОВАЦІЙНОГО ПРОЕКТУ

В умовах постійного загострення конкуренції основою конкурентоспроможності виступають інновації, які дозволяють країнам, що володіють інноваційними конкурентними перевагами, займати гідне місце в світовому співтоваристві.

Конкурентоспроможність інноваційного проекту – це його динамічна властивість, яка характеризує його можливості бути реалізованою в умовах ринкової конкуренції і відображає привабливість проекту як для споживача, так і для інвесторів, що визначається ступенем його економічної ефективності.

У функціональному плані фактори конкурентоспроможності інноваційного проекту можуть виражати або якість інноваційного продукту, його вартість і техніко-економічні характеристики, або стан виробничого і ресурсного потенціалу, або відображають комплексний підхід, коли розглядають фактори, і продуктова складова конкурентоспроможності, і стан ресурсної і виробничо-господарської бази комплексно,